УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ 2020

Зошит 1

ПРОБНЕ ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ

З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 180 хвилин

Робота має три частини. Частина **1** містить **33** завдання різних форм з української мови. Частина **2** містить **24** завдання різних форм з української літератури. Відповіді на завдання частин **1** і **2** Ви маєте позначити в *бланку* ***А***. Частина **3** передбачає написання власного висловлення в *бланку* ***Б***.

Результат виконання завдань частин **1** і **3** буде зараховано як результат **державної підсумкової атестації.**

Результат виконання **всіх** завдань сертифікаційної роботи буде використано під час **прийому до закладів вищої освіти.**

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Правила виконання зазначено перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

1. У *бланки* ***А*** і ***Б*** записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, згідно з вимогами інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені відповіді в *бланку* ***А*** буде зараховано як помилкові.
4. Якщо Ви позначили в *бланку* ***А*** відповідь неправильно, можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

5. Виконавши завдання частини 3 в зошиті, акуратно запишіть його в *бланк* ***Б***.
6. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних у *бланку* ***А***, та якості написання власного висловлення в *бланку* ***Б***.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці *бланка* ***А*** так:

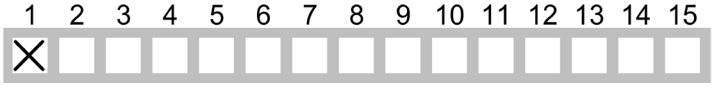

Зичимо Вам успіху!

© Український центр оцінювання якості освіти, 2020

Частина 1
Українська мова

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. На другий склад падає наголос у слові

А бешкет
Б вимога
В колесо
Г донька

2. Ко́му перед виділеним словом треба поставити в реченні *(розділові знаки пропущено)*

А Забудькуватість чомусь завжди сприймають ***як*** грім з ясного неба.
Б Спогади традиційно трактують ***як*** пасивний розпад інформації.
В Поступово окремі наші спогади справді вигорають ***як*** чорнило на сонці.
Г Пам'ять визначають ***як*** властивість мозку діяти за певним стереотипом.

3. У прямому значенні вжито всі прикметники в рядку

А гострий біль, минулі роки, живильна вода
Б глибоке озеро, золоте слово, жорсткий матрац
В шовкова хустка, теплі спогади, ясне небо
Г дитячі голоси, свіжий хліб, настільна лампа

4. Суфікс ***-ик-*** має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ

А вузлик
Б лірик
В коник
Г столик

5. Порушено норму узгодження прикметника з іменником у рядку

А щаслива путь
Б струнка фрау
В учена ступінь
Г смачна івасі

6. Апостроф треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка

А надвечір..я, в..юниться, сором..язливий
Б св..яткування, з..єднання, ластів..ятко
В фортеп..яно, р..ясненький, черв..ячок
Г під..язиковий, медв..яний, кур..єрський

Проаналізуйте текст і виконайте завдання 7–10 до нього.

(1) У XVIII столітті шведський король Густав III наказав провести такий ***експеримент***: братам-близнюкам, засудженим до смертної кари, ***вирок***, замість накидати петлю на шию, замінили довічним ув'язненням, але з умовою, що одному щодня даватимуть велику порцію кави, а іншому – чаю. (2) Обом злочинцям створили однаково пристойні ***умови***. (3) Два медики-професори не спускали очей із піддослідних: хто ж, захворівши, підтвердить **[...]** про шкідливість якогось із напоїв. (4) Але чекати довелося надзвичайно довго. (5) Ось відійшов у небуття перший

учений, згодом – другий, короля було вбито... (6) Натомість обидва ***кандидати*** в небіжчики топтали ряст смакуючи свої «отруйні» напої. (7) Ініціатори експерименту так і не дізналися, що першим помер «поціновувач» чаю, щоправда, у 83 роки...

7. Фразеологізму НЕМАЄ в реченні

А першому
Б третьому
В п'ятому
Г шостому

8. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А першому
Б третьому
В п'ятому
Г шостому

9. Замість пропуску в третьому реченні можуть бути всі слова, ОКРІМ

А гіпотезу
Б аксіому
В версію
Г припущення

10. У формі називного відмінка в тексті вжито виділене слово

А експеримент
Б вирок
В умови
Г кандидати

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

11. Звук ***[д]*** треба вимовляти на місці пропуску в усіх словах рядка

А [..]овжелезний, по[..]звякувати, скла[..]ка
Б оселе[..]ець, мене[..]жмент, роз[..]авати
В пона[..]плановий, поси[..]еньки, фу[..]бол
Г скла[..]ання, моло[..]ізний, спа[..]ковість
Д спо[..]обатися, ві[..]повідний, бу[..]івля

12. Потрібно поставити ***в*** на місці всіх пропусків у рядку

А гуляли ... саду, написано ... творі, зібрався ... відпустку
Б позичити ... Ірини, записано ... журналі, зустрічі ... академії
В успіхи ... бізнесі, малювала ... альбомі, побував ... музеї
Г живуть ... Олександрії, вихід ... місто, черга ... магазині
Д узяла ... тумбочці, приїжджав ... Житомир, співала ... опері

13. Правил уживання великої літери дотримано в усіх словосполученнях рядка, ОКРІМ

А Берингова протока, сміх Мефістофеля
Б математична олімпіада, острів Хортиця
В Маріїнський Палац, езопівська мова
Г Бабин Яр, Палац урочистих подій
Д Савур-могила, європейські країни

14. Літеру *и* треба писати на місці пропуску в кожному слові рядка

А Балт..ка, соц..олог, реп..титор
Б Алж..р, с..мптом, реч..татив
В Пак..стан, дж..нси, інж..нер
Г Корс..ка, кред..т, х..ргія
Д Вав..лон, такс..ст, д..аграма

15. Прочитайте речення, у якому пропущено окремі слова.

Магеллан ... неоціненний ... у розвиток географічної науки, адже цей дослідник не тільки здійснив першу навколосвітню подорож, але й ... морський шлях до берегів Азії, що дало змогу іншим вивчити ... частину світу.

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

А уніс, вклад, проложив, дану
Б зробив, вклад, проложив, цю
В уніс, вклад, проклав, цю
Г зробив, внесок, проклав, цю
Д зробив, внесок, проложив, дану

16. Двокрапку треба поставити, якщо до частини речення ***«Завжди уважно й зацікавлено слухаю кожного співрозмовника...»*** додати фрагмент

А який по-новому оцінює давно відомі історичні факти.
Б потім ставлю йому питання, аналізую почуте.
В саме так можна "побачити" його інтелектуальний рівень.
Г потенційного натхненника моїх креативних рішень.
Д і саме це допомагає мені більше дізнатися про нього.

17. Прочитайте речення.

Вага головного мозку дорослої людини близько 1,3 кг, але для функціонування йому необхідно до 20 % кисню від загальної потреби організму за добу, тобто до 38 мл за хвилину. А ще з 500 г вуглеводів, необхідних організму на добу, більше ніж 110 г теж припадає на частку органа мислення.

НЕПРАВИЛЬНО цифровий запис із тексту передано відмінковою формою числівника в рядку

А одна ціла й три десятих
Б двадцяти
В тридцяти восьми
Г п'ятисот
Д сто десять

18. Прочитайте діалог.

— Марічко, роздрукуй нарешті пакет потрібних документів, – укотре емоційно нагадав тато.
— На жаль, сьогодні не зможу: треба замінити картридж, а новий привезуть лише завтра, – відповіла донька.

Точно передає зміст діалогу речення

А Марічка поскаржилася, мовляв, фарба в картриджі швидко закінчується через те, що тато постійно просить щось роздрукувати.
Б Татові не сподобалося, що через використаний картридж Марічка ніяк не може роздрукувати пакет потрібних документів.
В Тато емоційно нагадав Марічці роздрукувати пакет потрібних документів, але донька сказала, що не зможе через використаний картридж.
Г Тато не вважає використаний картридж вагомою причиною, тому просить Марічку таки роздрукувати пакет документів.
Д Марічка знову відмовилася роздрукувати пакет документів, хоча тато емоційно вчергове нагадав про це.

19. Редагування потребує речення

А Кинувши оком на полиці книжкової шафи, достеменно знаєш, до кого ти завітав у гості.

Б Упорядковуючи свою бібліотеку, пам'ятай про тематичну спорідненість друкованих видань.

В Хтось розставляє книжки на полицях, орієнтуючись на колір і на матеріал палітурок.

Г Не маючи можливості прочитати все, що є, у тебе повинно бути стільки книг, скільки спроможний осягнути.

Д Поєднуючи цікавий зміст та оригінальне оформлення, книга може стати ще й справжнім раритетом, пам'яткою культури.

20. Відокремленим означенням НЕ МОЖНА замінити підрядну частину в реченні

А Залізобетонна споруда Державної промисловості в Харкові – це перший український хмаросяг, що потрапив до попереднього списку ЮНЕСКО.

Б Будівля Держпрому – одна з трьох висоток, яку споруджували в тодішній столиці України впродовж 1925–1928 років.

В Споруду, що її зводили прогресивним на той момент методом «ковзної опалубки», розташували на центральній площі Харкова.

Г Група різновисоких башт, що сполучені переходами, значно ослаблює коливання всієї будівлі внаслідок накладання резонансних частот.

Д Будівельників Держпрому, переважно вихідців із села, вразили рештки мамонта, що їх було знайдено під час риття котловану.

21. Прочитайте речення *(цифра позначає попередній розділовий знак)*.

Хочеш протидіяти забуванню –(1) споруджуй так звані «палаци пам'яті» за мнемонічною технікою,(2)що її,(3) за легендою,(4) розробив давньогрецький поет Симонід Кеоський,(5) а в наш час популяризував Бенедикт Камбербетч –(6) Шерлок Голмс із британського телесеріалу.

НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку

А тире 1 – перед частиною безсполучникового речення

Б кома 2 – перед підрядною частиною складного речення

В коми 3, 4 – при вставних словах

Г кома 5 – перед сурядною частиною складного речення

Д тире 6 – між підметом і присудком

22. Треба писати *о* на місці пропуску в прикметнику

А павич..вий хвіст

Б груш..вий сік

В замш..ва куртка

Г сторож..вий полк

Д ситц..ва блузка

23. НЕПРАВИЛЬНО оформлено пряму мову в реченні

А Бернард Шоу довго розшукував рукопис молодого драматурга в шухлядах і нарешті сказав: «Даруйте, але я його десь загубив».

Б «Загубили? – скрикнув відвідувач і продовжив: – Як Ви могли! Я вимагаю відшкодування!»

В «Будь ласка – Бернард Шоу відчинив дверцята шафи з рукописами інших авторів. – Беріть будь-який, він буде не гіршим за Вашу п'єсу».

Г А ще якось один посередній письменник звинуватив Бернарда Шоу: «У своїй драмі, – зухвало вигукнув ображений, – Ви використали мій афоризм».

Д «Готовий відшкодувати збиток новим афоризмом», – і драматург простягнув аркуш з написом: «Отже, і в дурня можна чогось навчитися».

У завданнях 24–28 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

24. Доберіть приклад до кожного типу складного речення.

Тип складного речення		*Приклад речення*
1	складносурядне	**А** Оглядове колесо – неодмінний атрибут багатьох парків розваг, а також інших місць відпочинку по всьому світу.
2	складнопідрядне	**Б** «Лондонське око» – одне з найвищих у світі (135 метрів) оглядових коліс, із верхівки якого столицю Великої Британії видно як на долоні.
3	безсполучникове	**В** Колесо має тридцять дві кабінки, місткістю аж 25 осіб кожна, проте ці повітряні «вагончики» обладнані надійними замка́ми та є абсолютно безпечними.
4	з різними видами зв'язку	**Г** Кількість кабінок є символічною: навколо Лондона є тридцять два містечка; до речі, один оберт колеса триває також тридцять дві хвилини.
		Д Охочих помилуватися містом з висоти пташиного польоту не бракує, тому прибирають цей об'єкт лише вночі, а вдень туристи насолоджуються атракціоном.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Увідповідніть фразеологізм із його значенням.

	Фразеологізм		*Значення*
1	як з місяця впасти	**А**	сказати доречно, влучно
2	як камінь під гору котити	**Б**	недоладно або невчасно зробити щось
3	як горіхи лущити	**В**	виконувати легко, без зусиль
4	як в око вліпити	**Г**	не знати того, що відоме всім
		Д	докладати зусиль, дуже важко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Доберіть приклад до кожного типу односкладного речення.

Тип односкладного речення		*Приклад речення*
1	означено-особове	**А** Поета дивний, неймовірний сон...
2	неозначено-особове	**Б** Кожному для щастя треба зрозуміти власне призначення.
3	безособове	**В** Поете, що світові сказати можеш своїм пером?
4	узагальнено-особове	**Г** Свого щастя й конем не об'їдеш...
		Д Колись поцінують усе, написане поетом щиро й просто.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. З'ясуйте, який відокремлений член речення є в кожному прикладі.

	Відокремлений член речення
1	додаток
2	означення
3	обставина
4	прикладка *(різновид означення)*

	Приклад речення
А	В університеті Альфред Керхер, окрім механіки та електроінженерії, досконало вивчив будову парових машин і різних видів двигунів.
Б	Далекого 1935 року молодий інженер відкриває власну справу, розпочавши будівництво свого першого заводу.
В	У конструктора А. Керхера не було надзвичайних статків, натомість він мав золотий капітал – патенти на свої винаходи.
Г	На кошти, виручені за продаж кількох патентів, і було побудовано перший завод нині відомого світового бренда.
Д	У Німеччині й Австрії слово KÄRCHER означає не лише назву компанії, а й чищення автомобіля за допомогою обладнання для миття водою під тиском.

	А	**Б**	**В**	**Г**	**Д**
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова в реченні *(цифра позначає наступне слово)*.

Адрес – *(1)**написане*** привітання, звернене *(2)**до*** когось із нагоди *(3)**якоїсь*** події, *(4)**переважно*** ювілею.

А	займенник
Б	прийменник
В	прислівник
Г	прикметник
Д	форма дієслова *(дієприкметник)*

	А	**Б**	**В**	**Г**	**Д**
1					
2					
3					
4					

Читання й аналіз тексту

Завдання 29–33 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Проаналізуйте тексти (*цифри в дужках позначають номери абзаців*) і виконайте завдання 29–33 до них.

Текст А

(1) Повість «Білий Бім Чорне Вухо» – про собаку, розумного, доброго сетера Біма, і про людей, щирих і лихих, яких на своєму шляху зустрічає цей пес. Автор пристрасно захищає все живе на землі, говорить про нашу величезну відповідальність перед природою й учить любити й берегти її.

@ Видавництво «Веселка», 1977

Текст Б

Cozakkk

(2) Ця повість потрапила мені до рук, коли був уже в зрілому віці, тоді запитав у рідних, чому не порадили її, як був малим. Вони відбулися жартом. А якщо серйозно? Чому батьки не читають таких книжок своїм дітям??? Може, через це останні, подорослішавши, стають черствими, бездушними, не здатними співчувати, любити й цінувати родину, близьких, друзів??????
Це історія розумного собаки, який утратив свого господаря. Тварині лише необхідно знайти хазяїна – цього достатньо для щастя. А як щодо людей??? Не знаю... Але обов'язково прочитайте цю книгу й задумайтеся...

Nebajduza

(3) Не погоджуся з думкою, що не варто читати цю книгу вразливим людям. У передмові автор цілком слушно зауважив: «Друже! ...Ти подумай! Якщо писати тільки про доброту, то для зла – це знахідка. Якщо розповідати тільки про щастя, то люди перестануть бачити знедолених – і зрештою не будуть їх помічати...»

Horvatka

(4) Прочитала «Білого Біма» досить рано, у 13 років. Хоча я не дуже чутлива, але плакала. Довгий час обговорювала з друзями долю собаки; обмірковувала, як могло б усе скластися, якби він не натрапив на черствих людей. Висновок один: повість робить нас добрішими, учить любити братів наших менших.

З інтернет-джерел

Текст В

(5) Практика надання допомоги безпритульним тваринам сягає XVII ст. Саме 1695 р. в Японії, у місті Едо (нині Токіо), з'явився перший (з відомих нам) притулок для собак. Його було відкрито з ініціативи правителя Токуґави Цунайосі, відомого на прізвисько «Інукобо», або «Собачий сьогун». 270 працівників притулку, який утримували коштом платників податків, були зобов'язані догоджати псам і стежити, щоб ті не билися між собою.

(6) «Шлях у Європу починається не з "Євробачення", не з парадів на Хрещатику, не з хокейних чи футбольних матчів, а саме з гуманного ставлення до тварин. Підтвердимо звання "європейців" лише тоді, коли будемо Людьми», – переконує президент «Товариства захисту тварин» Тамара Тарнавська.

(7) Часто чуємо: а нам не до собак, бо й так багато проблем. Перед «Євро-2012» закордонні гості відмовлялися приїздити на чемпіонат через негуманне ставлення українців до безпритульних тварин. Тоді керівництво країни «вжило заходів», але вже після чемпіонату, на жаль, усе повернулося на круги своя.

(8) «Якщо буде чітка державна політика, громадянська відповідальність, податки на утримання тварин, штрафи за неналежне ставлення до братів наших менших, тоді проблему з часом буде вирішено», – пояснюють аналітики.

(9) Чи є в Україні хоч одне місто, яке можна назвати як приклад у цій справі? «Це Львів – місто-піонер і взірець для всієї країни ставлення до тварин. Тут працює чудове комунальне підприємство, що реєструє домашніх улюбленців, веде чіткий електронний облік безпритульних чотирилапих та відстежує їх кількість», – розповідає голова київського притулку Олександра Мезінова.

З інтернет-джерел

Текст Г

(10) Поширена думка, що рівень розвитку та гуманності суспільства визначають за ставленням до дітей і до літніх людей. Варто додати: і до тварин. Нещодавно в новинах показували сюжет про сім'ю, що, уже маючи породистого собаку, узяла сліпого песика, який постраждав від жорстокості попереднього

господаря. Глава сім'ї (а саме він вирішив прихистити нещасну тварину) висловив цікаву думку: «Ще не відомо, хто кому більше потрібен: цуцик нам чи ми йому. Чотирилапий настільки всіх об'єднав, що повністю змінив атмосферу в родині». Цей феномен добре відомий багатьом власникам домашніх улюбленців: урятовані істоти (з вулиці чи з притулку) викликають у людей неймовірний емоційний резонанс.

(11) Безпритульних собак, що блукають вулицями німецьких міст, практично немає. Купуючи песика, власник зобов'язаний чипувати його. Якщо ж тварина втече, її стовідсотково повернуть хазяїну, якого оштрафують за недбальство. А максимальний розмір покарання, передбачений за те, що чотирилапого вигнали на вулицю, – 25 тисяч євро!

(12) Нідерланди називають країною з «нульовим» рівнем безпритульних тварин. Бельгійські собаки мають особливі привілеї: їм у супроводі господарів дозволено заходити до громадських місць, зокрема до ресторанів і магазинів. А от Фінляндія завозить безпритульних песиків із сусідніх країн, бо охочих забрати тварину додому надто багато. Тому фінам треба докласти зусиль, аби взяти цуцика: наприклад, потенційний власник проходить співбесіду з персоналом ветеринарної клініки, також перевіряють рівень доходів майбутнього хазяїна.

З інтернет-джерел

29. Із текстів зрозуміло, що формуванню гуманного суспільства сприяють усі чинники, ОКРІМ

А виховання дітей на зразках літературних творів про тварин
Б проведення в країні міжнародних спортивних і культурних заходів
В піклування про домашнього улюбленця, дбайливого ставлення до безпритульних собак
Г державної політики, системи штрафів, податків на утримання тварин

30. Усі тексти об'єднує думка про те, що

А люди і тварини однаково потрібні одне одному
Б відповідальне ставлення до тварин треба виховувати з дитинства
В гуманне ставлення до тварин є ознакою людяності
Г в більшості європейських країн допомагають безпритульним тваринам

31. Не згадано в *текстах* ***В*** і ***Г***, однак актуалізовано в *текстах* ***А*** і ***Б*** проблему

А громадянської відповідальності щодо утримання тварин
Б чіткої державної політики щодо безпритульних тварин
В штрафів за неналежне ставлення до братів наших менших
Г виховання гуманного ставлення до тварин засобами літератури

32. Ключовими словами для *текстів* ***В*** і ***Г*** є

А відповідальність, гуманність, чотирилапі
Б любов, штрафи, книги
В чипування, притулок, щеплення
Г клініка, безхатьки, байдужість

33. Епіграфом до всіх текстів може слугувати вислів

А Ми відповідаємо за тих, кого приручили.
Б Якби собаки заговорили, люди втратили б останніх друзів.
В Чим більше я пізнаю людей, тим більше люблю собак.
Г У собак лише один недолік: вони вірять людям.

Частина 2
Українська література

Завдання 34–53 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

34. Слова Олександра Довженка ***«О українська земле, як укривавилась ти! Ріки кров'ю поналивано, озера – слізьми та жалем. Байраки й переправи трупом запалися... Степи гнівом утоптано, та прокляттям, та тугою й жалем...»*** перегукуються зі ставленням до рідної землі автора твору

А «Енеїда»
Б «Модри Камень»
В «Слово про похід Ігорів»
Г «Камінний хрест»
Д «Тіні забутих предків»

35. Зразком усної народної творчості є рядки

А ***Сіла край серденька – / То його миленька...***
Б ***Я закохавсь в гучних віках, / Я волю полюбив державну...***
В ***А вона, як мрія сну / Чарівна, / Сяє вродою святою...***
Г ***Чого звертаєш ти до мене / Чудові очі ті ясні..?***
Д ***Може, квіти зійдуть – і настане / Ще й для мене весела весна...***

36. Засудження загарбницької політики Російської імперії – ідея твору

А «Слово про похід Ігорів»
Б «Чорна рада»
В «Захар Беркут»
Г «Кавказ»
Д «Модри Камень»

37. У творі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» селяни не довірили Чіпці пасти громадську отару, бо

А він пристав до «лихого товариства»
Б його мати конфліктувала з односельцями
В вважали його молодим і ненадійним
Г той злякався вовка, який викрав ягнятко
Д хлопця мали віддати в рекрути

38. Наказний гетьман, вірний послідовник політики Богдана Хмельницького, шляхетний, мужній – так можна схарактеризувати

А Івана Іскру
Б Івана Брюховецького
В Якима Сомка
Г Мартина Пушкаря
Д Івана Шрама

39. Рядки з пісні

Чути: кру-кру-кру, / В чужині умру, / Заки море перелечу, / Крилонька зітру

суголосні з проблематикою твору

А «Камінний хрест»
Б «Valse melancolique»
В «Я (Романтика)»
Г «Захар Беркут»
Д «Тіні забутих предків»

40. Прочитайте фрагмент тексту, у якому пропущено окремі слова.

«Поема ... – самобутній і глибоко національний твір, де стародавніх ... переодягнено в жупани й кобеняки українського козацтва XVIII століття, у каптани й мундири тодішнього чиновництва, де широким пензлем змальовано побут тогочасного панства, що замінило собою ... олімпійців».

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

А Котляревського; троянців і латинян; Вергілієвих
Б Шевченка; молдаван і фінів; Горацієвих
В Франка; татар і монголів; Гомерових
Г невідомого автора; половців; Овідієвих
Д Лесі Українки; греків і римлян; Геродотових

41. Схема містить ключові образи поезії

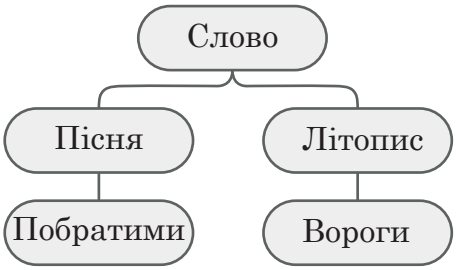

А «Страшні слова, коли вони мовчать...»
Б «О слово рідне! Орле скутий!..»
В «Contra spem spero!»
Г «Наша мова»
Д «De libertate»

42. Словами ***«Я душу дав тобі? А тіло збавив! / Бо що ж тепера з тебе? Тінь! Мара!..»*** звертається

А Іван до Катерини
Б Чіпка до Галі
В Лаврін до Мелашки
Г Іван до Марічки
Д Лукаш до Мавки

43. ***Україно, ти моя молитва, / Ти моя розпука вікова...***
Гримотить над світом люта битва / За твоє життя, твої права... –

стверджує ліричний герой поезії

А Тараса Шевченка
Б Івана Франка
В Олександра Олеся
Г Павла Тичини
Д Василя Симоненка

44. Ознаки постмодернізму притаманні рядкам

А ***«Живемо нині під знаком печального слова «після». Вірні своїй природі та технології, не хочемо усвідомити, що то можливий кінець, але так воно випливає з усіх навколишніх прикмет, знаків і натяків. Ступінь за ступенем робимося дедалі посвяченішими у велике безглуздя повторів і самоповторів»***

Б ***«Як я малим збирався навесні / Піти у світ незнаними шляхами, Сорочку мати вишила мені / Червоними і чорними нитками. / Два кольори мої, два кольори, / Оба на полотні, в душі моїй оба, / Два кольори мої, два кольори: / Червоне – то любов, а чорне – то журба»***

В ***«І крізь папери, крізь перо, / Крізь дні буденні – богоданно / Рокоче запорозька кров / Міцних поплічників Богдана – / Тих отаманів курінних, що під гармати революцій / Уміли кинуть п'яний сміх В скривавлене обличчя – муці»***

Г ***«На кого посміла знятись / Зрадника рука? – / Квітне сонце, грає вітер І Дніпро-ріка... / На кого завзявся Каїн? / Боже, покарай? –/ Понад все вони любили / Свій коханий край»***

Д ***«Як понесе з України / У синєє море / Кров ворожу... отоді я / І лани і гори – / Все покину і полину / До самого Бога / Молитися... а до того Я не знаю Бога. / Поховайте та вставайте, / Кайдани порвіте / І вражою злою кров'ю / Волю окропіте»***

45. «Сміхом крізь сльози» можна схарактеризувати зображене в обох творах рядка

А «Бджола та Шершень» і «Кайдашева сім'я»
Б «Мартин Боруля» і «Чорна рада»
В «Я (Романтика)» і «Бджола та Шершень»
Г «Три зозулі з поклоном» і «Я (Романтика)»
Д «Кайдашева сім'я» і «Мартин Боруля»

46. ***«Торкнувся склянки білими вустами. / Повільно пив. І випив. І погас. / О сонце, сонце, промінь мій останній! / Оце і є вся правдонька про нас...»***, – розповідає про свого коханого

А Софія Дорошенко
Б Маруся Чурай
В княгиня Ольга
Г Маруся Богуславка
Д Леся Череванівна

47. Справжнє ім'я автора, який розповів про українську родину Сірків із Зеленого Клину,–

А Іван Левицький
Б Панас Рудченко
В Іван Тобілевич
Г Микола Фітільов
Д Іван Лозов'ягін

48. Композиційною особливістю твору «Зачарована Десна» є

А дві кульмінаційні вершини
Б двоплановість зображення
В наявність прологу
Г розповідь від третьої особи
Д відсутність діалогів

Проаналізуйте художній твір і виконайте завдання 49 – 53 до нього.

В руках ціпок, за поясом сопілка –
На тлі шляхів знайомий силует.
Це йде мислитель, вчитель і поет,
Бо в далеч кличе звабниця мандрівка.

Увесь народ – його сім'я велика.
Вітчизни небо – це його намет.
Хоч тілом він похилий очерет –
Душа небес торкнулась сонцелика.

Степи прокреслив вільним летом птиці,
Скарби розсіяв золотим крилом.
Напившись мудрості з джерел криниці,

Він сам пролився світлим джерелом.
Тоді й тепер, в погоду і негоду,
Він б'є ключем з душі свого народу.

49. Рядки

Увесь народ – його сім'я велика. / Вітчизни небо – це його намет.
Хоч тілом він похилий очерет – / Душа небес торкнулась сонцелика

суголосні із життєвою позицією героя твору

А «Мойсей»
Б «Contra spem spero!»
В «Я (Романтика)»
Г «Модри Камень»
Д «Intermezzo»

50. За жанром цей твір є

А посланням
Б піснею
В сонетом
Г баладою
Д думою

51. У творі йдеться про автора рядків

А ***«Для нас вона в світі єдина, одна / В просторів солодкому чарі...»***
Б ***«Хто ж бо зневажить страшну її сталь? / Той, в кого совість, як чистий кришталь»***
В ***«Та прийде час, і ти огнистим видом / Засяєш у народів вольних колі...»***
Г ***«Я візьму той рушник, простелю, наче долю, / В тихім шелесті трав...»***
Д ***«Господи, гніву пречистого / благаю – не май за зле. /Де не стоятиму – вистою...»***

52. Ключовими до ідейного змісту поезії є всі слова рядка

А сопілка, море, скарби, джерело
Б поет, небо, душа, простори
В учитель, очерет, душа, птах
Г шляхи, криниця, погода, негода
Д мислитель, мандрівка, народ, мудрість

53. У кожній строфі твору є

А порівняння
Б анафора
В гіпербола
Г метафора
Д антитеза

У завданнях 54–57 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у *бланку А* на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в *бланку А* комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

54. Увідповідніть назву твору з прислів'ям, що розкриває його ідею.

1 «Наталка Полтавка»
2 «Кайдашева сім'я»
3 «Мойсей»
4 «Intermezzo»

А Де багато господинь, то ту хату хоч покинь.
Б Воля дорожча за життя.
В Де чоловік старий, а жінка молода – там рідко згода була.
Г Робота дратує, а природа лікує.
Д Роботящі руки гори вернуть.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

55. Увідповідніть назви творів, що належать до одного літературного жанру.

Назва твору
1 «Катерина»
2 «Ви знаєте, як липа шелестить...»
3 «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
4 «Кайдашева сім'я»

Назва твору
А «Захар Беркут»
Б «Чого являєшся мені у сні?..»
В «Мойсей»
Г «Чорна рада»
Д «Три зозулі з поклоном»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

56. Увідповідніть назву твору з його художніми о́бразами.

Назва твору
1 «Сом»
2 «Чари ночі»
3 «Пам'яті тридцяти»
4 «Лебеді материнства»

Художні о́брази
А сани, місяць, Дукля
Б весна, Фауст, молодість
В казка, син, Батьківщина
Г Оскіл, пан, гуси
Д українці, цвіт, Каїн

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

57. Увідповідніть ім'я автора з уривком його твору.

Автор		*Уривок*
1	Валер'ян Підмогильний	**А** ***«Я виходжу з-за клубу в новенькому дешевому костюмі (три вагони цегли розвантажив з хлопцями-однокурсниками, то й купив) і з чемоданчиком у руці. І перше, що бачу – хату Карпа Яркового. А перед нею – молоденька сосна рівними рядочками на жовтому піску...»***
2	Юрій Яновський	**Б** ***«Наші кроки в кіно були спробами дитини, що вчиться ходити. Батьки наші винайшли фотографію. Ми цю фотографію пристосували до фіксування руху. Віддрукувавши позитиви, ми рухали їх перед щілиною в картоні...»***
3	Олесь Гончар	**В** ***«Моя мати – наївність, тиха жура і добрість безмежна. (Це я добре пам'ятаю!). І мій неможливий біль, і моя незносна мука тепліють у лампаді фанатизму перед цим прекрасним печальним образом...»***
4	Григір Тютюнник	**Г** ***«Через кілька днів своєї розпачливої самотності він силоміць вирядився до інституту. Так, стипендію йому призначили. Й, замість радіти, він ображено подумав: вісімнадцять карбованців! Казали – двадцять п'ять. А сам він потай надіявся ще на більше...»***
		Д ***«Боязко й недовірливо відчинилися двері. Я зайшов до кімнати, тримаючи автомат напоготові. Натиснув ліхтарик, і в смузі електричного сяйва завмерла біля столу злякана мати, а ти біля високого ліжка застигла в подиві, закриваючи груди розпущеними косами...»***

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина 3
Власне висловлення

58. Прочитайте наведений текст.

Ніхто не заперечуватиме, що для сучасної молоді соцмережі – значна частина життя. Селфі, самопрезентація, численні фото, що миттєво з'являються в інтернеті... Юні спостерігають за світом, розглядають інших, показують себе й порівнюють, коментують, часто болісно реагують на зауваги...

Викладіть Ваш погляд на проблему:

Наскільки шкідливою є така залежність від оцінки інших?

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку. Проілюструйте Ваші міркування посиланнями на приклади з художньої літератури чи інших видів мистецтва (зазначте автора й назву твору, укажіть на проблему, порушену митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату з твору тощо), історичними фактами або випадками з життя. Не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки. Роботу запишіть у *бланку* ***Б***.

За потреби використовуйте чернетку наприкінці зошита.

Увага! Роботу, що **не відповідає темі** власного висловлення, буде оцінено в **0** балів.
Роботу **обсягом до 100 слів** буде оцінено в **0** балів

Чернетка

<footer>15</footer>

Кінець зошита